

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:

Vår referanse:
201502595-4 008

Sted, Dato
Oslo, 01.10.2015

**POLITIDIREKTORATETS HØRINGSSVAR - ENDRINGER I
UTLENDINGSFORSKRIFTEN OM TIDLIG ARBEIDSSTART,
OPPHOLDSTILLATELSE TIL FAGLÆRTE OG FAMILIEGJENFORENING MED
EØS-BORGER**

Vi viser til høringsbrev fra Arbeids- og sosialdepartementet datert 1. juli 2015.

Departementet har foreslått endringer i utlendingsforskriften (utf.) om:

- 1) ordningen om tidlig arbeidsstart
- 2) oppholdstillatelse til faglært og
- 3) familiegjenforening med EØS-borger.

Politidirektoratet (POD) har forelagt høringsforslagene for samtlige politidistrikter og Nasjonalt ID-senter. Høringsuttalelse fra Oslo politidistrikt og Hordaland politidistrikt følger vedlagt.

Vi støtter de foreslåtte endringene, men har enkelte kommentarer i punktene under.

1) Merknader til endringer i utlendingsforskriften om rett til å starte i arbeidet før tillatelse foreligger (ordningen om tidlig arbeidsstart).

Forslagene til endringer i utf. § 6-8 første og annet ledd innebærer at:

- ordningen begrenses til å gjelde arbeidsinnvandrere med formell kompetanse på høyt nivå
- kravene til arbeidsgivere senkes
- søknadsprosessen forenkles.

Forutsatt at saksbehandlingstiden for søknad om oppholdstillatelse er lang, ser vi behovet for en ordning som gir anledning til å starte i arbeid før ordinær oppholdstillatelse innvilges. Vi er positive til endringer som kan bidra til at ordningen blir enklere å administrere for politiet og vanskeligere å misbruke. Dersom forslagene iverksettes, vil søknadsprosessen bli enklere for alle involverte.

Politidirektoratet

POD
Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12

Tlf: 23 36 41 00
Faks: 23 36 42 96
E-post:
politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950 mva
Giro:
www.politi.no

I politidistrikter som har Servicesenter for utenlandske arbeidstakere (SUA), er det imidlertid lite behov for ordningen om tidlig arbeidsstart. Se vedlagte innspill om dette fra Oslo Politidistrikt og Hordaland politidistrikt.

Oslo politidistrikt påpeker at søknader om oppholdstillatelse bør prioriteres fremfor søknad om tidlig arbeidsstart. Dette begrunnes bl.a. i at flere søkere vil ha behov for oppholdskort kort tid etter ankomst. Oppholdskort vil først bli utstedt etter at oppholdstillatelse er innvilget. Oslo politidistrikt har også erfart at mange saker ikke er kurante, slik at det i praksis kan være tvil om vilkårene for tidlig arbeidsstart er oppfylt.

Forslaget om at ordningen skal begrenses til å gjelde arbeidstakere med kompetanse på høyt nivå støttes, da kompetansekravet blir enklere å vurdere. I høringsbrevet fremgår det at politiet ikke skal gjøre en omfattende vurdering av kompetansekravet, selv om det kan oppstå tvil om dokumentene er ekte m.v. Politiet skal påse at det foreligger dokumentasjon på utdanning på "tilstrekkelig nivå", og utstede bekreftelse på tidlig arbeidsstart der det er "sannsynlig at vilkårene er oppfylt". Vi synes denne beskrivelsen gir en noe uklar veiledning til hvor kontrollnivået skal ligge, og ser at det kan være behov for nærmere retningslinjer om denne vurderingen.

Hordaland politidistrikt stiller spørsmål til om det også bør stilles krav til at kompetansen må være relevant for det arbeidet som skal utføres jf. kravet i utf. § 6-1 første ledd bokstav a og UDIs rundskriv RS 2014-018 pkt. 3.2.2.

2) Merknader til endringer i oppholdstillatelse for faglærte arbeidssøkere jf. utlendingsforskriften § 6-29

Forslagene til endringer i utf. § 6-29 (oppholdstillatelse for å søke arbeid) innebærer at:

- personkretsen skal omfatte forskere med tillatelse etter utf. § 6-1
- tillatelsens varighet utvides fra seks måneder til ett år
- henvisning til underholdskravet tas ut av bestemmelsen av lovtekniske grunner
- personer med oppholdstillatelse etter utf. § 6-22 tredje ledd ikke lenger skal omfattes av personkretsen.

Vi er positive til de foreslåtte endringene og har ikke særskilte merknader til forslagene.

3) Merknader til endringene om familiegjenforening med EØS-borger

Endringsforslagene i utf. § 19 første ledd og utf. § 19-7 første ledd bokstav e gjelder:

- kravet om varig tilknytning for samboere (unntak fra krav om to års samboerskap)
- personkretsen for hvem som anses for "andre familiemedlemmer".

Departementet opplyser at formålet med endringsforslaget er å tydeliggjøre at regelverket skal være i samsvar med direktiv 2004/38/EF om unionsborgere (EØS-borgere) og deres familiemedlemmers rett til å ferdes og oppholde seg fritt på medlemsstatenes territorium.

Når det gjelder spørsmålet om kravet til samboerskapet varighet, så fremgår det av høringsbrevet at departementet mener at to års samboerskap fremdeles bør være hovedregelen, og at endringsforslaget ikke vil innebære noen vesentlig endring av gjeldende praksis. Samtidig sier departementet at de er enig med EFTAs overvåkningsorgan (ESA) i at gjeldende regulering framstår som for streng i forhold til direktivet. Forslaget innebærer at det kan gjøres unntak fra hovedregelen om to års samboerskap i utlendingsforskriften § 19-6 første ledd når andre "særlig grunner" tilsier en varig tilknytning mellom samboere.

Når formålet med forskriftsendringen er en "klargjøring av kravet til samboerskapets lengde", så savner vi en beskrivelse med konkrete eksempler på tilfeller der praksis har vært for streng, og flere holdepunkter for hva som skal ligge i begrepet "særlige grunner". Det kan bli vanskelig å praktisere og informere om bestemmelsen, når det gis lite veiledning om hva som skal ligge i vilkåret om varig tilknytning som samboer. Vi antar at endringen vil medføre at politiet oftere enn etter gjeldende regelverk vil være i tvil om kravet til samboerskap er oppfylt. Vi mener det vil være behov for utfyllende retningslinjer for praktiseringen av bestemmelsen. Uten nærmere retningslinjer er det risiko for ulik praksis.

Når det gjelder endringsforslagene i utf. § 19-7 om forsørgede familiemedlemmer, så er vi enige i at det vil være behov for utfyllende retningslinjer. Det kan være hensiktsmessig å praktisere forsørgervilkåret i tråd med det som er beskrevet i UDIs rundskriv RS 2010-025 pkt. 2.3. Se vedlagte innspill fra Hordaland politidistrikt om dette.

I forskriftsforslaget til forskriftstekst står det:

"[...] *forsørgede. Det må dokumenteres at familiemedlemmet i hjemlandet eller oppholdslandet er avhengig av EØS-borgerens forsørgelse eller tilhører EØS-borgerens husstand. Det er også et vilkår at vedkommende ikke har andre familiemedlemmer i hjemlandet eller oppholdslandet til å **pleie seg***" (vår utheving). Denne forskriftsformuleringen kan tolkes slik at det både skal gjelde krav om at familiemedlemmet skal være forsørget og i tillegg være pleietrengende. Høringsnotatets punkt 3.2.2. viser imidlertid til at det skal stilles krav om at søkeren ikke skal ha andre familiemedlemmer i hjemlandet som kan *forsørge seg*. Vi anbefaler at forskriftsteksten endres i tråd med dette, da vi antar at det ikke er meningen at personkretsen "forsørgede" skal snevres inn.

Med hilsen

Jan Eirik Thomassen
seksjonssjef

Kari Stokkeland
seniorrådgiver

Vedlegg: 2

Kopi: Justis- og beredskapsdepartementet

Saksbehandler:
Kari Stokkeland
seniorrådgiver
Telefon: 990 32 480

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep.
0031 Oslo

HORDALAND POLICE DISTRICT

Deres referanse:
15/2595

Vår referanse:
201503087-2 008

Sted, Dato
Bergen, 23.09.2015

HØRINGSSVAR FRA HORDALAND POLITIDISTRIKT – ENDRINGER I UTLENDINGSFORSKRIFTENS REGLER OM TIDLIG ARBEIDSSTART OG FAMILIEGJENFORENING MED EØS- BORGERE

Det vises til høringsbrev datert 1. juli d.å. vedrørende endringer i utlendingsforskriftens regler om tidlig arbeidsstart og familiegjenforening med EØS borgere.

Vi har noen kommentarer til høringsnotatet i vedlegg 1:

1. Retten til å starte arbeidet før oppholdstillatelse foreligger.

Vi er i hovedsak enige i de endringer som foreslås, men har noen kommentarer til punktene under.

1.2 Erfaringer

SUA Bergen har vært i funksjon siden 15. juni 2015, og vi kan også bekrefte at ordningen er svært lite benyttet her da de fleste nå er kjent med det hurtigsporet som SUA tilbyr for arbeidsinnvandrere og arbeidsgivere. Vi vil påpeke at en forutsetning for at søkere får raskt svar på sine søknader, er at det er tilstrekkelige ressurser også hos UDI for å håndtere dem. Driftsavtalen for SUA har blant annet et siktemål om at 90 % av sakene skal være behandlet innen 10 virkedager. Hordaland politidistrikt har jevnt over gode erfaringer med denne samlokaliseringen på SUA og UDI sin innsats i dette samarbeidet. Samtidig må vi påpeke at det i perioder i sommer var en saksbehandlingstid på over fire uker for SUA-saker. Dette var skrevet på UDI sine nettsider, og det står fremdeles at en SUA-sak tar fire-fem uker. Det er uheldig dersom det er uoverensstemmelse mellom forventede saksbehandlingstider og det som er realiteten.

1.3 Forslag til endringer i vilkår og dokumentasjon

Politiet er kjent med at det er gode rutiner mellom UDI og relevante aktører som PST i ulike søknader hvor hensyn til eksportkontrollen skal ivaretas. Som rundskrivet om tidlig

Hordaland politidistrikt

Hordaland politidistrikt
Post: Postboks 285 Sentrum, 5804 BERGEN
Besøk: Allehelgensgate 6

Tlf: 55 55 63 00
Faks: 55 55 65 50
E-post:
post.hordaland@politiet.no

Org. nr.: 983998461
Giro:
www.politi.no

arbeidsstart påpeker (RS 2011-033 pkt 3.2.3) skal denne vurderingen også gjøres av politiet. Vi er usikre på om det er like gode rutiner for å ivareta denne lovgivningen i politiet som det er i UDI, og mener det kan være behov for mer utfyllende retningslinjer her, som det er antydnet mot slutten i pkt 1.3.3.

1.3.1. Krav til arbeidstakeren

Departementet ønsker at ordningen kun skal gjelde for arbeidstakere med kompetanse på høyt nivå. Dersom søker fremlegger dokumentasjon på dette vil det vilkåret være oppfylt. Vi er enige i at det vil bidra til å sikre at ufaglærte ikke kan starte arbeidet. Vi registrerer samtidig at det ikke skal stilles krav om relevans til det arbeidet som skal utføres, slik det er nedfelt i UDI sitt rundskriv RS 2014-018 pkt 3.2.2. Vi stiller spørsmålet om kravet om relevans også burde vært tatt med i vurderingen om tidlig arbeidsstart skal gis.

Vi er enige i at det å forenkle dokumentasjonskrav til arbeidsgiver vil gjøre det enklere å benytte ordningen. Departementet skriver i pkt 1.3.2 at de *"ønsker også å presisere i § 6-8 at det heller ikke kan være fattet forvaltningsvedtak mot arbeidsgiveren etter lovens § 27 femte ledd."* Vi er kjent med at det er fattet flere slike forvaltningsvedtak av UDI, men påpeker at det fremdeles ikke er systemstøtte for at dette skal bli fanget opp i systemene (DUF) ved eventuell innlevering av søknad. Det kan derfor forekomme at politiet fatter en beslutning om tidlig arbeidsstart uvitende om at arbeidsgiver er satt i slik karantene.

2. Endringer i oppholdstillatelsen for faglærte arbeidssøkere, jf. utf. § 6-29

Vi støtter forslaget og er enige i at det vil gjøre det enklere for høyt utdannede faglærte å søke annet arbeid i Norge, og vi er også enige i forslaget om å utvide denne perioden fra et halvt til et års varighet. Til den foreslåtte ordlyden i utf § 6-29 er vi usikker på om det bør stå *"...som har hatt tillatelse etter § 6-1 første ledd som forsker eller lignende stilling..."* (vår understreking), da det kan skape usikkerhet med hvem som faller innunder ordlyden "lignende stilling". Det kan vurderes om UDI heller bør gi utfyllende retningslinjer her.

3. Endringer i reglene om familiegjenforening med EØS-borgere, utf. kapittel 19

3.1 Samboere

Vi er positive til at det vil gis mer rom for unntakstilfeller for å formalisere oppholdsrett til samboere som ikke kan dokumentere 2 års samboerskap. Dette vil som kjent være opp til politiet som utlendingsmyndighetenes førstelinje å vurdere, da politiet alene har beslutningsmyndighet. Vi er usikre på om det kan reguleres i rundskriv hvilke andre særlige grunner som kan tilsi en varig tilknytning mellom samboerne, som ordlyden i utf § 19-6 første ledd er foreslått. Det kan medføre ulik praksis i de ulike politidistrikt.

3.2 Andre familiemedlemmer

Departementet peker på at det skal stilles strenge krav til at andre familiemedlemmer enn de nevnt i utf § 19-7 skal kunne ha oppholdsrett i Norge. Det kan være hensiktsmessig om det vurderes om det også tas inn en henvisning til forståelsen av forsørgerbegrepet som vist til i RS 2010-025 pkt 2.3 annet avsnitt, hvor behovet for også tidligere ha blitt forsørget i hjemlandet også må dokumenteres.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Vi bemerker igjen at det ikke er systemstøtte i DUF som gjør at politiet kan vite om UDI har fattet et forvaltningsvedtak slik at en arbeidsgiver er satt i karantene, jf. utl § 27 femte ledd. Ordningen med tidlig arbeidsstart forutsetter at politiet ikke skal fatte beslutning om tidlig arbeidsstart dersom det er tilfelle, men dette er altså ikke gjennomførbart pr i dag. Det vil medføre kostnader dersom slik systemstøtte skal utvikles og settes i produksjon.

Med hilsen

Ane Kvaal

Politiinspektør

Christian Seter

Seniorkonsulent/gruppeleder SUA Bergen

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler:
Christian Seter

POLITIET

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep
0031 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
201505143

Dato
10.9.15

Innspill til høringsbrev om forslag til endringer i utlendingsforskriftens regler om tidlig arbeidsstart og familiegjenforening med EØS-borgere, samt utredning om forhåndsgodkjenning av større virksomheter

Oslo politidistrikt viser til e-post med vedlegg fra Politidirektoratet av 2.7.2015 med anmodning om innspill til endringsforslag i utlendingsforskriften fra Arbeids- og sosialdepartementet. Frist for tilbakemelding til Politidirektoratet er 24.9.2015.

Tidlig arbeidsstart

Oslo politidistrikt mener at de foreslåtte endringene vedrørende ordningen om tidlig arbeidsstart vil gjøre søknadsprosessen enklere for både søker/arbeidsgiver og politiet. Videre er det grunn til å tro at de foreslåtte endringene vil bidra til å hindre misbruk av ordningen som Oslo politidistrikt har sett tidligere.

Oslo politidistrikt mener likevel at ordningen er overflødig i politidistrikt med SUA-sentre. Oslo politidistrikts erfaring er at det er kort saksbehandlingstid i kurante saker om oppholdstillatelse for faglærte, og ofte har søkeren fått innvilget tillatelse før det har gått tre uker. Det er videre svært kort ventetid for å få time for effektivering av tillatelsen på SUA Oslo. At en i løpet av denne perioden skal ha en bekreftelse på tidlig arbeidsstart synes etter vårt syn unødvendig. Vi er ydmyke og har forståelse for at det for utenlandske arbeidstakere og deres arbeidsgivere kan være stor forskjell mellom å få starte opp arbeidet tredje dagen etter ankomst, enn noen uker senere. Vi mener likevel at den beste prioriteringen er at flest mulig får sin tillatelse og medfølgende oppholdskort, fremfor å bruke tid på å behandle anmodninger om tidlig arbeidsstart med den konsekvens at søknaden om tillatelse bli eldre.

Vi har forståelse for at det kan være et større behov med tidlig arbeidsstart i de tilfeller saksbehandlingstiden i UDI overstiger tre til fire uker. Oslo politidistrikt vil imidlertid påpeke at det i disse tilfellene ofte er tale om mindre kurante saker, der det også vil foreligge tvil om vilkårene for tidlig arbeidsstart er oppfylt. Det er grunn til å tro at anmodninger om tidlig arbeidsstart i slike saker derfor vil bli avvist av politiet.

Oslo politidistrikt

Oslo politidistrikts erfaring er dessuten at potensielle søkere om tidlig arbeidsstart, har behov for oppholdskort kort tid etter ankomst til Norge i forbindelse med reiser i regi av arbeidsgiver. Oppholdskortet vil utstedes først når det foreligger en innvilget tillatelse. Vi mener også at dette tilsier at søknaden om arbeidstillatelse bør prioriteres foran anmodninger om tidlig arbeidsstart.

Etter vårt syn legger departementet til grunn at det kun skal gjennomføres en enkelt kontroll, blant annet av dokumentasjon som fremlegges i forbindelse med søknaden om tidlig arbeidsstart. Til tross for de foreslåtte endringene, mener Oslo politidistrikt at kontrollen vil være tidkrevende. Oslo politidistrikt vil også påpeke at dersom anmodninger om tidlig arbeidsstart skal behandles og prioriteres foran søknader om arbeidstillatelse, vil dette trolig medføre at ventetiden for å booke time på SUA samt saksbehandlingstiden på søknader om faglært tillatelse vil øke. Vi synes dette vil være en uheldig utvikling.

Det vises for øvrig til vårt høringsinnspill av 16.1.2015 vedrørende de overnevnte endringene i sin helhet.

Faglærte arbeidssøkere

Oslo politidistrikt mener at den foreslåtte endringen vil øke muligheten for å beholde kvalifisert arbeidskraft i Norge etter endte studier/arbeid som forsker. Sett hen til hvem endringen er ment å gjelde for, mener Oslo politidistrikt en forlengelse av tillatelsens lengde trolig ikke vil medføre en økt fare for misbruk.

Slik vi oppfatter departementet, skal det likevel ikke skje noen endring med tanke på kravet om fremtidig inntekt, slik at det ikke vil bli innvilget opphold for et lengre tidsrom enn det personen kan vise til av fremtidig inntekt. Dette til tross for at det skjer en endring av den totale lengden tillatelsen kan gis for.

Familiemedlemmer til EØS-borgere

Oslo politidistrikt ser behovet for å endre nåværende regelverk, slik at utlendingsforskriften harmonerer med Unionsborgerdirektivet.

Når det gjelder samboere, er Oslo politidistrikt enige med departementet at hovedregelen fortsatt bør være to års samboerskap. Begrepet "når særlige grunner foreligger" er imidlertid et svært vidt og skjønsmessig begrep som kan skape mindre forutberegnelighet for dem det gjelder og igjen spørsmål til politiet. Etter vårt syn forutsetter innføringen av en slik unntaksregel gode og klare retningslinjer fra UDI.

Når det gjelder gruppen "forsørgende familiemedlemmer til EØS-borgere", mener Oslo politidistrikt at de øvrige vilkårene for opphold for denne gruppen må være de samme som for "pleietrengende familiemedlemmer." Ellers ser vi også her behov for klare retningslinjer fra UDI.

Forhåndsgodkjenning av større virksomheter

Oslo politidistrikt er enig med departementets vurderinger og har ikke noen øvrige innspill.

Med hilsen

Visepolitimester

for
Politinspektør

Audun Kristiansen

Saksbehandler:
Kristina E. Bruusgaard
Tlf: 22342113